

Bydgoszcz, marca 2015r.

WOJEWODA KUJAWSKO – POMORSKI

WPS.VIII.431.3.2015.IZ

Pan

**Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ciechocinie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz.1092) w związku z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.) w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechocinie z siedzibą w Miliszewach, Miliszewy 51, 87-408 Ciechocin w dniach od 02.02.2015r. do 13.02.2015r. z wyłączeniem dni 04.02.2015r. i 10.02.2015r., przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym dotycząca realizacji dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasiłków dla opiekunów stosownie do uregulowań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 poz. 114) oraz ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2012r. poz. 1228 ze zm.) oraz ustawy z 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014r. poz. 567), przez:

- inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy– kierownika zespołu kontrolnego,
- starszego inspektora w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,

w zakresie:

1. przedmiot kontroli: prawidłowość przyznawania i wypłaty dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasiłków dla opiekunów w okresie zasiłkowym 2013/2014 stosownie do uregulowań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015r. poz. 114) i ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2012r. poz. 1228 z późn.zm.) oraz ustawy z 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014r. poz. 567)
2. okres objęty kontrolą: okres zasiłkowy 2013/2014 w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, 2013/2014 – w zakresie świadczeń rodzinnych, czerwiec 2014r. w zakresie zasiłku dla opiekunów.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność ocenia się: pozytywnie z nieprawidłowościami na podstawie ustaleń dokonanych w wyniku weryfikacji wybranych losowo akt 7 świadczeniobiorców pobierających dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, akt 5 wierzycielek pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego w okresie zasiłkowym 2013/2014 w tym ocenie poddano postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych, akt 10 świadczeniobiorców pobierających zasiłek dla opiekunów w miesiącu czerwcu 2014r.

W wyniku analizy materiału źródłowego zespół kontrolny ustalił:

- kompletność i ważność upoważnień i pełnomocnictw dla pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechocinie do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych w tym przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych, przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych oraz prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów.

(Akta kontroli, str. 18-22)

- kompletność i ważność upoważnień dla kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechocinie do prowadzenia oraz wydawania decyzji administracyjnych wynikających z realizacji ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia

7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów a także ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

(Akta kontroli, str. 18-19)

- kompletność składanych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego zgodnie w wymogami rozporządzenia z dnia 7 lipca 2010r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. 2010r. nr 123 poz.836) oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- prawidłowość powołania podstawy prawnej w poddanych kontroli decyzjach w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz pouczenia o możliwości i trybie odwołania się od decyzji administracyjnej, a także o konieczności informowania o wszelkich zmianach mających wpływ na wypłatę świadczenia,
- prawidłowość występowania z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, co jest zgodne z art. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- merytoryczną poprawność przyznawania uprawnień do skontrolowanego dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłków dla opiekunów,
- terminowość wydawania decyzji administracyjnych dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych oraz ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- prawidłowość i terminowość dokonywania wypłat świadczeń rodzinnych, a także świadczeń z funduszu alimentacyjnego - na podstawie przedstawionych list wypłat,
- prawidłowość postępowania administracyjnego w zakresie przyznawania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Z losowo wybranych akt

7 świadczeniobiorców pobierających dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka (tj. 63,63 % świadczeń ustalonych na podstawie sprawozdań jednostki z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych na IV kwartał 2013r.) wynika, iż w 2 przypadkach świadczeniobiorcom dodatek przysługiwał z tytułu śmierci drugiego rodzica dziecka. Z kolei 5 wnioskodawców pobierało w/w dodatek w sytuacji gdy ojciec dziecka jest nieznany. Przyznane świadczenia w okresie zasiłkowym 2013/2014 były zgodne z obowiązującą ustawą o świadczeniach rodzinnych (art. 11a ust. 1 pkt 1-3), w myśl której dodatek przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka lub opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ: drugi z rodziców dziecka nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznany, a także powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.

- prawidłowość postępowania administracyjnego w zakresie przyznawania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Postępowanie było zgodne z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która zakładała, że prawo świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do alimentów zasądzonych od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego wydanego przez sąd, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika sądowego była bezskuteczna. Oceny dokonano na podstawie losowo wybranych 5 wierzycielek pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego tj. 18,51% świadczeń wypłaconych w pierwszym miesiącu okresu zasiłkowego 2013/2014 ustalonych na bazie podstawie sprawozdań jednostki z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów na IV kwartał 2013r.,

- prawidłowość postępowania administracyjnego w zakresie przyznawania prawa do zasiłku dla opiekunów. Postępowanie było zgodne z zapisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, która określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Z losowo wybranych akt 10 świadczeniobiorców pobierających zasiłek dla opiekunów w miesiącu czerwcu 2014r. tj. 2,07 % świadczeń ustalonych na podstawie sprawozdania jednostki z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla

opiekunów ustalono, że organ wywiązał się z obowiązku poinformowania - w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy - osoby, którym przysługiwało świadczenie pielęgnacyjne do dnia 1 lipca 2013 r., o możliwości złożenia wniosku o przyznanie zasiłku dla opiekuna oraz o warunkach nabywania do niego prawa. Postępowania w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna organ właściwy ustalający prawo do świadczeń pielęgnacyjnych wszczynał na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek dla opiekuna. Wnioski były składane maksymalnie w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 15 września 2014r.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie:

- nie przekazywania komornikowi sądowemu zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych pochodzących z wywiadu alimentacyjnego i oświadczenia majątkowego,
- nie zobowiązania bezrobotnego dłużnika alimentacyjnego na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 1 w/w ustawy do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy,
- nie przekazywania do powiatowego urzędu pracy w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego lub o utracie statusu dłużnika alimentacyjnego, co jest niezgodne z art. 5 ust. 2 pkt 2 powyżej cytowanej ustawy,
- nie złożeniu wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny (Dz. U. 1997r. Nr 88 poz. 553 z późn.zm.) zgodnie z art. 7 ust. 1 powyższej ustawy.

Oceny dokonano na podstawie losowo wybranych 5 wierzycielek pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego wraz z dokumentacją dotyczącą dłużników alimentacyjnych, tj. 18,51% świadczeń wypłaconych w pierwszym miesiącu okresu zasiłkowego 2013/2014 ustalonych na bazie podstawie sprawozdań jednostki z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów na IV kwartał 2013r.,

- opieszałości (po upływie kilku miesięcy) w przekazywaniu dłużnikom i organom właściwym dłużnika informacji o przyznaniu osobie uprawnionej do świadczeń

z funduszu alimentacyjnego i o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa, co jest niezgodne z art. 35 § 2 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 z późn. zm.),

- braku wystawiania tytułów wykonawczych dla dłużników alimentacyjnych. Z wyjaśnień przedstawionych przez Pana Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechocinie dotyczących wystawiania tytułów wykonawczych dla dłużników alimentacyjnych wynika, iż „...*Wójt Gminy Ciechocin jako organ w 2015 roku rozpoczął wystawianie tytułów wykonawczych na dłużników alimentacyjnych, na podstawie których jest uprawniony do egzekwowania zasądzonych alimentów na dzieci zgodnie z zapisami art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wpływ na taki stan ma fakt, iż w gminie Ciechocin tylko 1 pracownik zajmuje się zadaniami wynikającymi z realizacji ustaw: ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wpłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W rejestrów GOPS wynika iż w okresie zasiłkowym 2013/2014 świadczenia pieniężne wynikające z realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wpłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów otrzymały 392 rodziny. Dotacja na ten cel w 2014 roku wyniosła 1 790 648,00 zł. Za całość odpowiedzialny merytorycznie był 1 pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechocinie. Niedostateczna obsada pracowników merytorycznie odpowiedzialnych za realizowanie zadania ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wpłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wynika z przyczyn finansowych: 3 % dotacji na realizację ww. zadań pozwala na zatrudnienie tylko 1 pracownika. Koszty działań podejmowanych wobec dłużników i koszty obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie pozwalają na uruchomienie nawet 0,5 etatu. Nie jest fizyczną możliwością, aby 1 osoba, do której obowiązków należą również inne zadania mogła wykonywać wszystkie ciężące na niej obowiązki wynikające z realizacji działań wobec dłużników alimentacyjnych. ...*”, co jest niezgodne z zapisami art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(Akta kontroli, str. od 65-68)

- Decyzje administracyjne przyznające uprawnienia do zasiłków rodzinnych z tytułu samotnego wychowywania dziecka, zasiłku dla opiekunów a także świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydane w okresie zasiłkowym oraz 2013/2014 nie były opatrzone stosowną

formułą o opłacie skarbowej zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2014r. poz. 1628 z późn. zm.) w stanie prawnym obowiązującym w okresie podlegającym kontroli.

- w części prowadzonej dokumentacji dotyczącej przyznawania prawa do zasiłków rodzinnych z tytułu samotnego wychowywania dziecka, zasiłku dla opiekunów a także świadczeń z funduszu alimentacyjnego w badanym okresie zasiłkowym w części nagłówkowej organ został oznaczony jako Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechocinie, co jest niezgodne z zapisem art. 20 ust.1 w związku z art. 3 pkt 11 ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015r. poz. 114).

Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi osoba upoważniona przez Wójta Gminy Ciechocin do wydawania i podpisywania decyzji administracyjnych Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Do ustaleń kontroli zawartych w Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia do kontroli.

W Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie dokonano żadnych sprostowań/ skreśleń/ uzupełnień.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Panu Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechocinie podjęcie następujących działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości, a w szczególności do:

- przekazywania komornikowi sądowemu zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych pochodzących z wywiadu alimentacyjnego i oświadczenia majątkowego,
- zobowiązania bezrobotnego dłużnika alimentacyjnego na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 1 w/w ustawy do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny,
- przekazywania do powiatowego urzędu pracy w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego lub o utracie statusu dłużnika alimentacyjnego, zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 2 powyżej cytowanej ustawy,

- w przypadku uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych składania wniosku o ściganie określone w art. 209 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny (Dz. U. 1997r. Nr 88 poz. 553 z późn.zm.) zgodnie z art. 7 ust. 1 powyższej ustawy,
- przekazywania dłużnikom i organom właściwym dłużnika informacji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego i o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa, w terminie określonym w art. 35 § 2 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 z późn. zm.),
- wystawiania tytułów wykonawczych dla dłużników alimentacyjnych, na podstawie których organ jest uprawniony do egzekwowania zasądzonych alimentów na dzieci zgodnie z zapisami art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- stosowania w części nagłówkowej wydawanych decyzji administracyjnych w sprawie uprawnień do świadczeń rodzinnych pieczęci zgodnie z zapisem art. 20 ust.1 w związku z art. 3 pkt 11 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- umieszczania na wydawanych decyzjach administracyjnych informacji o opłacie skarbowej stosownie do przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2014r. poz. 1628),

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oczekuję od Pana w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

.....
(podpis i pieczęć Wojewody)